

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výukový materiál zpracován v rámci projektu EU peníze školám

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.3149

Šablona:	III/2	č. materiálu:	VY_32_INOVACE_116
----------	-------	---------------	-------------------

Jméno autora:	Pavλίna Sluková
Třída/ročník:	VII.
Datum vytvoření:	3.3.2013

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Tematická oblast:	Středověk
Předmět:	Dějepis
Výstižný popis způsobu využití nebo metodické pokyny:	1. Výkladová prezentace zaměřena na středověké zemědělství. Na závěr prezentace jsou připojeny náměty k opakování a fixaci poznatků.

Středověké hospodářství

Zemědělství

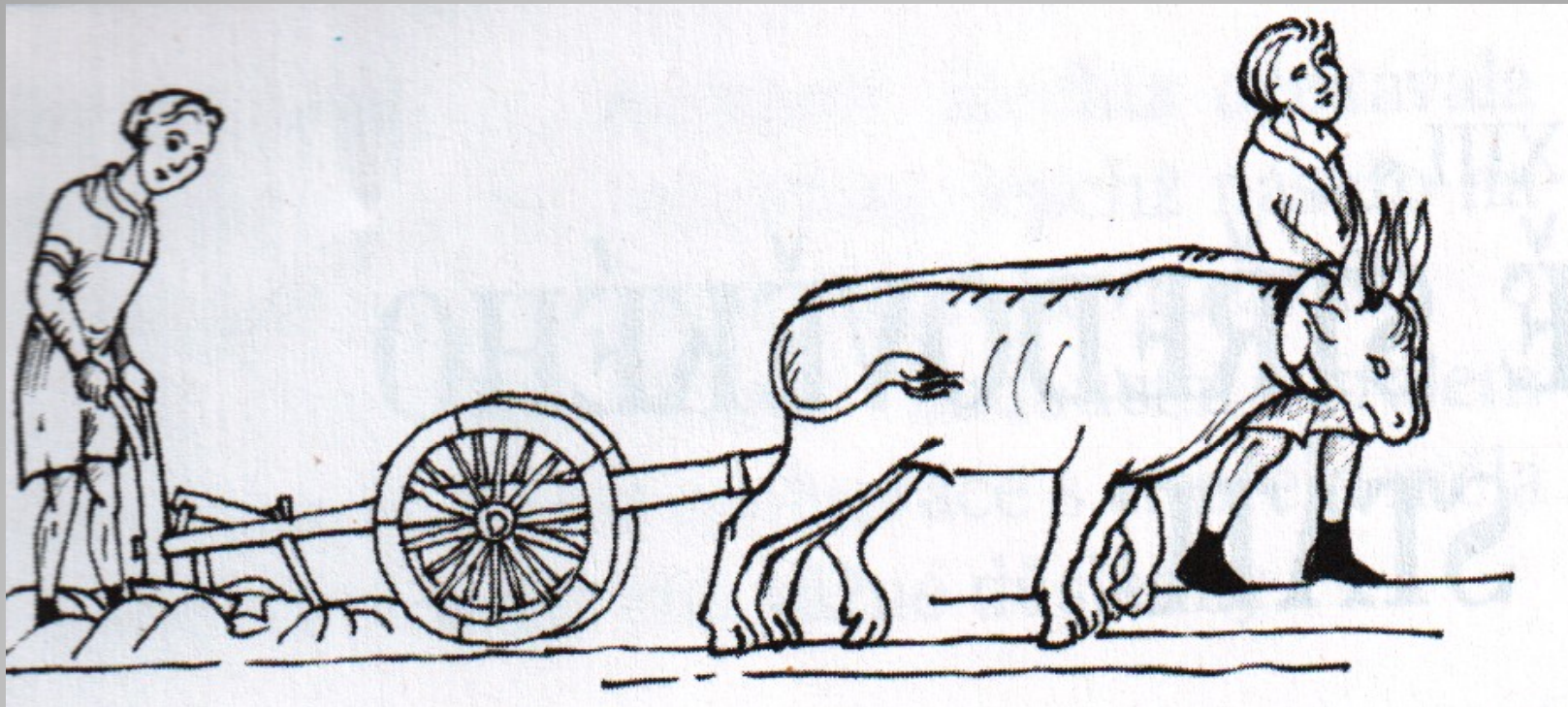
- 12.-13. století - tzv. zemědělská revoluce
– zlepšení technologie
- Plužina = pole, louky, lesy, cesty
- Většina obyvatelstva
- Základ : pěstování obilí

Zemědělské nářadí

- Starší: Rádlo, hák
 - Půdu pouze kypřily, neobracely
 - Nutno poté přeorat a uvláčet branami
- Mladší: Pluh
 - Půdu zároveň kypřilo i obracelo
- Brány
 - Rozmělňování zeminy po orbě a vláčení
- Tažná zvíř
 - Jho, chomout

Obr. 1

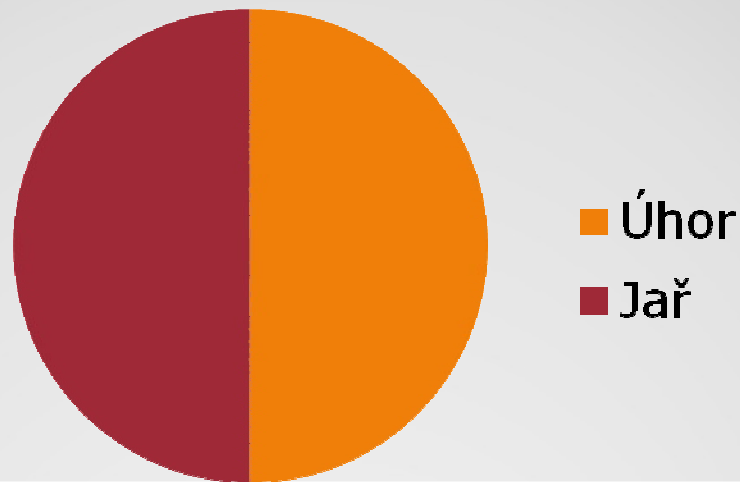

Obr. 2

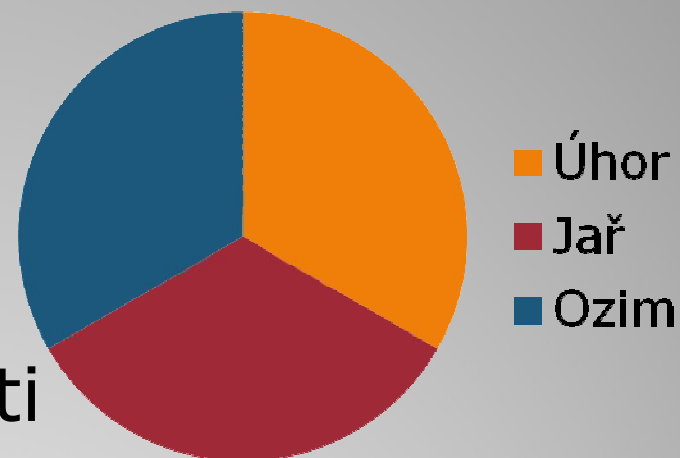
Orba pluhem ve 12. století

Dvojpolní systém

- Do 12. století
- Na jaře osévali jen ½ pole
- Druhá polovina zůstávala rok neoseta
- Každoročně oseté a neoseté pole střídali

Trojpolní systém

- 12. – 13. století
- Rozdělení půdy na tři části
- **Ozim** – obilí, které se silo na podzim a zůstávalo na poli přes zimu
- **Jař** – obilí zaseté na jaře a sklizené ještě téhož roku
- **Úhor** – zůstával neoset několik let (lada)
 - Využíváno jako pastvina

	1. rok	2. rok	3. rok
I	úhor	ozim	jař
II	jař	úhor	ozim
III	ozim	jař	úhor

Trojpolní systém

Setba obilí

Obr. 3

- Ruční setba
- Výnosy polí nepatrné
- Z jednoho vysetého zrna sklizeny tři až čtyři
- Pšenice, ječmen, žito, oves, proso

Skřízeň a zpracování obilí

- Źatva
- Srpem
- Mláčení na humnech dřevěnými cepy
- Mletí obilí mezi dvěma kameny = Źernovy
- Mlýny od 13. století

Obr. 4

- Luštěniny (hrách, čočka)
- Chmel
- Zelenina – cibule, mrkev, česnek, zelí, kapusta
- Ovoce – švestky, třešně, višně, jablka
- Ořechy
- Víno
- Nejrozšířenější koření: sůl
- Sladidlo: med
- NEZNALI: kukuřici, rajčata, brambory

Obr. 5

Nejčastější plodiny

Chov dobytka

- Hlavně hovězí dobytek
 - Mléko
 - Tažná síla
 - Maso, kůže
- Prasata
- Ovce
- Drůbež - slepice

- Včelařství

Závěrečné opakování

- Jak se získávalo obilí z klasů?
- Která nářadí se používala při obdělávání půdy?
- Jaké výhody mělo trojpolní hospodářství oproti dvojpolnímu?
- Jaké plodiny se nejčastěji ve středověku pěstovaly?

Použité zdroje

Augusta, Pavel a kol: Dějiny středověku a raného novověku II. Praha: SPL-Práce, 1996. ISBN 80-208-0374-2.

Schulz, Jindřich: Dějepis 7. Olomouc: Prodos, 1998. ISBN: 80-7230-009-1.

Vykoupil, Libor a kol: Dějepis. Středověk a počátky novověku. Brno: Nová škola, 2008. ISBN 80-7289-089-1.

Obr. 1: Vykoupil, Libor a kol: Dějepis. Středověk a počátky novověku. Brno: Nová škola, 2008. ISBN 80-7289-089-1, s. 65.

Obr. 2, 3, 4, 5: Schulz, Jindřich: Dějepis 7. Olomouc: Prodos, 1998. ISBN: 80-7230-009-1, s. 44.